

Cestou po silniče lemuující rakouský břeh řeky Moravy narazí cestovatel na silniční ukazatel, který mu připomene cosi známého z dějepisu. Na ukazateli se píše Dürnkrot, což se do češtiny překládá jako Suché Kruty. Slovo dürr má ovšem významů více, například vyprahlý, jalový či prázdný.

U silnice mezi obcemi Jedenspeigen a Dürnkrot se tyčí nápadný kamenný blok – památník bitvy. U něj stojí za to zastavit se a chvíli vzpomínat – na krále, který zde padl, i na vévodu, který ho porazil. Zde, na slavném Moravském poli, se 26. srpna 1278 vytvářela historie.

O okolnostech bitvy na Moravském poli toho nevíme dost a její nešťastný výsledek i důsledky vedly odedávna ke spekulacím. Nejčastější byly a jsou úvahy o zradě Vítkovců, která měla vysvětlit porážku dosud neporaženého krále.

Při pohledu na krajinu bojiště, která se pravděpodobně příliš nezměnila, spatříme na jedné straně nevysoké kopce, což jsou vlastně písčité duny naváté před geologickým „nedávnem“. Na druhé straně listnatý lužní les, který ještě před sto lety rostl v okolí neregulované řeky Moravy – kolem jejích bažin a meandrů. Na polích a políčkách, onoho srpnového dne už nepochybně sklizených, se proti sobě postavily dvě armády. Češi a Moravané tam stanuli po dlouhém pochodu, který začal na shromaždišti v jižních Čechách, a cestou přes jižní Moravu přibírali další bojovníky. Na rakouské území pronikl Přemysl II. Otakar zřejmě u dnešního Mikulova. Tak se vyhnul nutnosti brodit se přes dolní Dyji nebo ještě hůř přes Moravu pod soutokem s Dyjí. Možná, navigován instinktem vojevůdce, vedl své muže na místo, na které měl dobré vzpomínky, protože tam své soupeře už jednou porazil. Bylo to sice před dlouhými osmnácti lety, ale vzpomínky na slavné vítězství u Kressenbrunnu (nynější Groissenbrunn) jistě zůstaly živé.

Při letmém porovnání sil bylo české vojsko v početní nevýhodě, odhady se sice nesmírně liší, ale přesto lze předpokládat, že spojená vojska Rudolfa I. Habsbur-

ského a Bely IV. Kumána byla početně silnější. O vítězství rozhodla lest a také trochu štěstí. V průběhu bitvy zaútočila záloha Habsburkova skrytá za kopci a zbytek nešťastného výsledku vykonal zmatek, který české vojsko pohnal k ústupu. Bitva byla prohrána za tři hodiny a nejvíce ztrát na české straně způsobil ústup do pralesních močálů lemuujících řeku.

Přistoupíme-li na verzi dějin národně interpretovaných, z českého pohledu způsobil tato krvavá řež opravdu velké neštěstí. Král padl, dědictví babenberské, o které byla bitva svedena, bylo definitivně ztraceno. V českých zemích následovala takzvaná zlá léta, pětiletí anarchie kombinované s braniborskou správou, navíc doplněné klimatickými výkyvy. To vše způsobil hlad a ekonomický zmatek. Navíc vítězný Rudolf I. od českého státu dočasně odtrhl Moravu.

Jiný pohled na bitvu měli a mají Rakušané: pro ně je Moravské pole v jistém smyslu počátkem státnosti definované habsburskou monarchií a vzniku podunajského soustátí, které se pak vyvíjelo dlouhých šest set čtyřicet let.

Slunečnicové květy plné včel a čmeláků působily v okamžiku fotografování pietně a zároveň možná až nepřípadně na Moravském poli – na místě, kde se zásadně proměňovaly osudy střední Evropy. ■

Ta krvavá řež *způsobila*
velké neštěstí
a velké změny...

Přemysl Otakar II.

Byl nejsilnějším středoevropským panovníkem své doby. České království dosáhlo za jeho vlády velkého územního rozmachu. Jeho moc ale vzbudila strach kurfiřtů, a tak místo něj zvolili římským králem tehdy nenápadného vévodu Rudolfa Habsburského. Když začal Rudolf zasahovat do záležitostí českého státu, Přemysl se rozhodl pro řešení situace bitvou. Jeho smrt na Moravském poli posílila Rudolfa, který následně ovládl středoevropskou politiku.

Moravské pole *včera a dnes*

Na den sv. Rufa / na poli moravském / krev česká tekla proudem / až zružověla zem, stojí v básni Vincence Furcha Den sv. Rufa. Dnes na poli rostou záplavy slunečnic a dramatická minulost jako by byla jen vzdálenou reminiscencí.